

Pavol Strauss – všetko, čo nie je modlitbou je zbytočné

Lekár ľudských duší

Niektoré jeho publikácie majú zaujímavé názvy: *Kvety z popola, Nádhera nečakaného, Zákruty bez ciest, Úsmev nad úsmevom, Trofeje ticha, Všetko je rovnako blízke a ďaleké*. Iné sú vážnejšie: *Mozaika nádeje, Ecce homo, Tesná brána, Rekviem za živých*. Písal, aby stále viac prehľboval duchovnú oblasť človeka, aby vyjadril názory na život a svet, aby umeleckým slovom, filozofickou skratkou, láskavým humorom i sebaíroniou, ponúkal poetické myšlienky vyžarujúce lásku k ľuďom. Stretnutia s jeho literárnym odkazom, vtedy i teraz, zostanú vždy v službe večnosti. *Niet náhod. Všetky stretnutia patria do oblasti milosti*.

Bol lekárom – chirurgom. Medicínu vyštudoval vo Viedni a v Prahe. Pôsobil v Ružomberku, Skalici, Bratislave a v Nitre. V lekárskejších časopisoch publikoval vyše 20 odborných prác (1947–1957). V roku 1992 získal čestný doktorát filozofických vied UPJŠ v Košiciach. Na pamätnej tabuli v Nitre sú slová z jeho denníka: *Smrt' neovplyvní vesmírny čas*.

Vo sfére ducha

Pavol Strauss (30.8.1912–3.6.1994), slovenský spisovateľ a humanista, zanechal pre nás pozoruhodné literárne bohatstvo. V skratke jednej – dvoch viet vedel vystihnúť skryté duchovné podstaty ľudskej skutočnosti. *Žiť je vážna zodpovednosť, a žiť pre iných – ešte väčšia*. Mnohé jeho postrehy odrážajú hlboký myšlienkový obsah trvalých duchovných hodnôt, pretavených zo styku s ľuďmi smerujúcimi k Bohu. Sám bol mysliteľom ukotveným v židovsko–kresťanskej viere v osobnosť Toho, ktorý je. Celým svojim esejistickým dielom vnímal starosti a trápenia uboleného sveta, vyjadroval esencie svojho pohľadu na tajomstvá každodenných zápasov o zmysluplnosť duchovného napojenia na večnosť, lebo vedel, že *Absolútne môže vstúpiť do človeka i bránou obavy, úzkosti, priateľstva i choroby, bránou radosti i zúfalstva, vývoja či náhody*.

Bol filozofujúcim básnikom. Plášťom úprimnosti a pokory zakrýval ubolené srdce smrteľníka túžiaceho po nesmrteľnosti. *Dobre, že svet je voči nám strohý, nechápavý, nevďačný a chladný. Aspoň sa osvedčíme*. Človek **Pavol Strauss** sa napojil na hlboké pramene viery, nádeje i lásky v prisľúbení spásy od Toho, ktorý je Cestou, Pravdou i Životom. *Božia láska vyšľahla v Ježišovi a raz zachváti celý svet*. Autor tohto presvedčenia spoznal, že *zmysel života každého človeka je jeho odtlačok do sféry ducha*. Intenzitou srdca vyjadroval a prekonával bolesť duše. Most cez svoj život postavil na troch pilieroch: hudba, slovo, medicína. Vo chvíľach úžasu i v záplave nečasu vyjadril dôstojnosť ľudskosti človeka v kráse a hĺbke myšlienok. Pavučiny jeho krátkych zamyslení oslovujú tých, ktorí znejú v tónine Straussovho presvedčenia: *Medzi všetkým je neviditeľný súvis*.

Neustále odpovedáme na otázky

Možno sa stane na Slovensku druhým Majstrom Pavlom. Vycizeloval miniatúry myšlienkových nádejí do zmysluplných obrazov. Jeho aforizmy ponúkajú zdravý úsmev múdrosti. Každá myšlienka, esej i zamyslenie sú básňou na zrkadlovej ploche lekárskeho remesla naplneného nádejou k zlepšeniu súčasného stavu. Pohľadom do večnej budúcnosti ako skalpelom chirurga uberal šancu vyhrážajúcej sa smrti, ktorá nezíska úplné víťazstvo nad tými, ktorí Duchom omilostení spoznali silu životodarného Slova. **Pavol Strauss** naďalej udržiava poryvy nádeje, lebo aj jemu celoživotná skúsenosť ukázala, že *odpovede, ku ktorým človek prichádza sú vlastne otázky*. Kaleidoskop absurdít prekonal umením vedieť začať vždy znova, z krížovej cesty vystúpiť apokalypsou odpustenia. *Hádam je bolesť dozretá láska*.

Ujo Paľo si možno až príliš často myslel, že zostane človekom nikoho. Zo svojich bôľov vyrobil stručné perly nezmerných rozmerov. Tie sa jagajú pre mnohých... **Pavol Strauss** pochopil, že život je skúška, všetko je prípravou, tajomným vzývaním, útechou kríža. Ako riešenie všetkého ponúkal láskavú obeť. *Podstatné znaky človeka sú poznanie, láska a rozhodnutie*. On sa rozhodol vypovedať o poryvoch svojej duše, tušeniach a nádeji. My načúvame jeho modlitbám... (dmj)